

IZBORI IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA

(Kotari Đurđevac, Koprivnica, Varaždin, Ludbreg)

Temaljska vlada Kraljevine Hrvatske i Slavonije u Zagrebu donijela je 1. studenog 1919. godine Uredbu o izboru gradskih zastupstava i Uredbu o izboru općinskih odbora na području Hrvatske i Slavonije. Hrvatski ban izdao je 23. studenog 1919. godine Naredbu o provođenju obiju uredbi, kojom je preporučeno da se izbori održe u ožujku 1920., a točan datum da odrede gradska i općinska poglavarstva u zavisnosti s dovršenim pripremama.¹ Naknadno je Vlada 13. siječnja 1920. donijela Uredbu kojom se nadopunjuje obje prednje uredbi i banska naredba.² Dopušteno je da se izbori produže do polovice travnja 1920. godine. Biračko pravo imali su vlasnici domaćinstava (tj. porezni obveznici, uključujući i žene) s navršenom dvadeset jednom godinom, ako su stanovali u gradu ili na području općine više od godinu dana i ako su državljani Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca. Glasovao se javno. Na području kotara Đurđevca, Koprivnica, Križevci i Ludbreg sudjelovale su sve građanske političke stranke koje su ondje imale ogranke ili klubove. To su: **Hrvatska republikanska seljačka stranka (HRSS), Hrvatska zajednica (HZ), Hrvatska stranka prava (HSP), Demokratska stranka (DS), Socijaldemokratska stranka (SDS), Socijalistička radnička partija Jugoslavije (SRPJK), Starčevićeva Hrvatska stranka prava (SHSP).**

U slučaju da na nekim područjima stranke nisu željele sudjelovati na izborima ili da nisu postojale, dopušteno je da se istaknu vanstranačke ili cehovske liste. Ako ni takvih nije bilo, preostajala je mogućnost da se formalno produži mandat prijašnjim odbornicima. Ona je djelomično korištena na području svih kotara. Još je postojala i mogućnost da skupina većih posjednika (ostataka bivše vlastele) obavi tzv. "uži izbor" po prijašnjem kurijalnom izbornom modelu, a to znači da imenuje odbornike po svojoj volji. Ona je korištena u sasvim neznatnom broju slučajeva.

Veliki župan Bjelovarske - križevačke županije u Bjelovaru poslao je 18. veljače 1920. predsjedništvu vlade izvještaj³ u kojem navodi da su sve gradske i općinske izborne liste pravomoćne te da se izbori mogu održati u predloženo vrijeme. U gradu Koprivnici upisano je u birački popis 2 278, a u Križevcima 1 187 izbornika, tj. birača koji su stekli pravo glasanja. Kotar Đurđevac ima osam općina s ukupno 12 990 izbornika, Koprivnica šest općina s ukupno 8 179 izbornika i Križevci šest općina, od kojih za dvije (Sv. Ivan Žabno i Vrbovec) nedostaju birački popisi, a preostale četiri imaju 8 690 izbornika, tj. birača. Izborne liste za spomenute dvije općine postat će pravomoćne poslije isteka roka na žalbu zbog prigovora. Naknadno je utvrđeno da općina Vrbovec nije koristila pravo na žalbu i da je na izborima sudjelovalo 1090 birača, dok za općinu Sv. Ivan Žabno nisu nađeni nikakvi podaci. U izvještaju se dodaje da podaci o nacionalnoj pripadnosti birača nisu bitni jer se uglavnom radi o domaćem pučanstvu u navedenim gradovima i kotarima. Na kraju se još spominje da je na nekim područjima opaženo previranje među političkim strankama: na Đurđevačkom radićevaca (HRSS) u povodu maksimiranja cijena poljoprivrednih proizvoda na koprivničkom lokalnog karaktera i na križevačkom radićevaca (HRSS), komunista (SRPJK) i čistih frankovaca (HSP), svakih iz svojih pobuda i nakana, ali ne previše u vezi predstojećih izbora. Područje ludbreškog kotara pripadalo je varaždinskoj županiji pa se ovdje ne spominje.

Općina	Upisano birača	Stranačka lista	Broj odb.	Glasovalo birača	Uži izbor
Đurđevac	2974	H R S S		750	
		vanstran. lista		120	
Ferdinandovec	592	H R S S			
Kalinovac	775	H R S S			
Kloštar Podr.	1440	H R S S			
Molve	1123	H R S S			
Pitomača	2282	H R S S			
		Demokr. stranka			
Sesvete Podr.	782	H R S S			
Virje	3022	H R S S			
Ukupno	12 990			870	

Tablica 1. Nema rezultata o glasovanju na općinskim izborima u ožujku 1920. za kotar Đurđevac⁴

Grad i općina	Upis. birača	Stran. lista	Broj odb.	Glasoval. birača	Uži izbor
Koprivnica	2278	H R S S	17	1239	
		Hrv. zajednica	4	253	
		Obrtnici	2	170	
		SRPJ(k)	1	105	
Drnje		H R S S	12	300	
Gola		H R S S	18	517	
Hlebine		H R S S	11	233	1
Ivanec Kopr.		H R S S	12		
Peteranec		H R S S	8	134	
		Hrv. zajednica	4		
Rasinja		H R S S	18		
Ukupno	10457		107		1

Tablica 2. Rezultati gradskih i općinskih izbora 17. ožujka 1920. za Kotar Koprivnicu⁵

Grad i općina	Upis. birača	Stranačka lista	Broj odb.	Glasov. birača	Uži izbor
Križevci	1187	S R P J (k)	8		
		H S P	8		
		Hrv.zajednica	3		
		Demoktar.str.	1		
Gornja Rijeka		Hrv. zajed	24		
Gradec		Vanstran.lista	11		
		Hrv. zajednica	1	29	
Raven		Vanstran. lista	18		
Sv. Ivan Žabno					
Sv. Petar Orehovec		H R S S	22	1015	2
Vrbovec ⁶		Vanstran. lista	21	989	
		S R P J (k)	1	101	2
Ukupno	10 967		118	2134	4

Tablica 3. Rezultati gradskih i općinskih izbora u ožujku 1920. za kotar Križevce⁷

Općina	Upisano birača	Stranačka lista	Broj odb.	Glasovalo birača	Uži izbor
Đelekovec		H R S S	12	277	
Ludbreg		H R S S	7		
		H S P	4		
		Demokrat. stranka	3		
		Starčevićev HSP	1		
		Vanstran. lista	1		
Mali Bukovec		H R S S	17	621	1
Martijanec		H S P	10		
		Demokrat. stran.	5		
		H R S S	3		
Ukupno			63	898	1

Tablica 4. Nepotpuni podaci o općinskim izborima u ožujku 1920. za kotar Ludbreg⁸

STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORIMA 28. STUDENOG 1920. S PODRUČJA KOTARA ĐURĐEVAC, KOPRIVNICA I KRIŽEVCI

Dvije godine nakon uspostave Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca vlasti su konačno raspisale izbore u Ustavotvornu skupštinu u Beogradu. Razlozi poduzetom odgađanju su snažna politička, socijalna i druga previranja na cijelom teritoriju: nemiri, pljačke, pobune, pokušaji prevrata, štrajkovi, opstrukcije i višestruko nezadovoljstvo širokih slojeva stanovništva zbog nejednakosti, neravnopravnosti i socijalne bijede. U biti, zbog eksploatacije od strane vladajuće buržoazije koja se nije razlikovala između prijašnjih austro - ugarsko - hrvatskih vlasti u Beču i novih srpsko - hrvatsko - slovenskih u Beogradu. Naprotiv, postala je još izraženija i nepravdičnija. Izbori su održani 28. studenog 1920. godine. Biračko pravo nije se bitno razlikovalo od onog na općinskim izborima u ožujku i travnju 1920. pa se ni birački popisi nisu mjenjali, osim neznatnih dopuna. Glasovalo se tako da se gumeni kuglica ispusti iz šake u drvenu kutiju se stranačkom listom koju je birač odabrao. Sudjelovale su gotovo iste političke stranke, uz dodatak nekih novih koje su se proširile iz istočnih dijelova države. Sve skupa, po svom utjecaju i značaju u ovdašnje podneblje u tu doba, mogu se svrstati sljedećim redom⁹: **Hrvatska republikanska seljačka stranka (HRSS)**, **Demokratska stranka SHS (DS)**, **Hrvatska zajednica (HZ)**, **Hrvatska stranka prava (HSP)**, **Komunistička partija Jugoslavije (KPJ)**, **Hrvatska pučka stranka (Jugoslavenski klub - HPS)**, **Srpska narodna radikalna stranka (SNRS)** i **Seljački savez (SS)**.

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	Stranačka lista								Glasovanje birača
		HRSS	DS	HZ	HSP	KPJ	HPS	SNRS	SS	
Đurđevac										
Budrovac	783	593	6	3	-	3	4	-	4	613
Đurđevac I	800	594	23	17	1	2	11	-	1	649
Đurđevac II	792	572	23	21	1	3	12	-	1	633
Đurđevac III	599	436	6	23	3	3	14	1	4	490
Ferdinandovac	592	528	9	3	-	1	-	-	-	541
Kalinovac	775	682	10	4	2	1	10	1	-	710
Kloštar Podr.										
Kloštar	777	674	8	10	-	6	4	1	-	703
Prugovac	663	586	3	1	-	4	4	-	-	598
Molve										
Molve	618	552	2	1	-	1	2	-	-	558
Repaš	505	393	1	-	-	-	1	-	-	395

Pitomača											
Pitomača I	775	664	8	3	1	1	3	-	1	681	
PitomačaII	745	645	6	1	1	-	-	-	2	655	
V.Črešnjevica	762	511	53	2	2	11	3	2	8	592	
Sesvete Podr.	782	761	4	2	-	-	-	-	-	767	
Virje											
Šemovci	668	596	2	5	-	1	-	-	1	605	
Virje I	800	598	4	10	3	2	1	-	2	620	
Virje II	800	593	8	8	2	4	10	-	2	627	
Virje III	845	688	10	14	3	3	5	1	3	727	
Ukupno	13 081	1666	186	128	19	46	84	6	29	11164	

Tablica 5. Rezultati glasanja 28. studenog 1920. na području kotara Đurđevac¹⁰

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	S t r a n a č k a l i s t a								Glasovanje birača
		HRSS	DS	HZ	HSP	KPJ	HPS	SNRS	SS	
Koprivnica										
Koprivnica I	813	334	24	148	13	33	9	3	4	569
Koprivnica II	834	378	3	105	16	33	12	-	2	579
Bregi III	399	246	4	13	-	3	1	-	34	301
Drnje										
Drnje I	701	641	1	4	6	4	2	-	2	660
Sigetec II	545	482	6	9	1	2	2	-	1	503
Gola										
Gola I	645	585	3	9	3	9	1	-	1	609
Gola II	709	598	5	3	2	3	1	1	-	615
Hlebine	693	621	2	6	-	-	3	-	1	633
Peteranec	772	570	2	16	57	3	1	-	-	649
Podr. Novigrad										
Novigrad I	671	389	88	1	-	1	-	2	11	492
Novigrad II	621	345	62	6	1	4	3	7	6	434
Novigrad III	538	297	53	4	-	1	7	18	9	389
Sokolovac										
Sokolovac I	807	51	516	4	2	8	12	-	14	608
Rijeka II	799	477	151	12	4	7	5	2	3	660
Srijem III	654	480	88	1	-	-	3	1	-	573
Ukupno	10201	6494	1037	341	105	111	64	34	88	8294

Tablica 6. Rezultati izbora 28. studenog 1920. na području grada i kotara Koprivnice¹¹

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	S t r a n a č k a l i s t a								Glasovanje birača
		HRSS	DS	HZ	HSP	KPJ	HPS	SNRS	SS	
Križevci										
Križevci I	534	26	46	66	68	96	2	-	-	304
Križevci II	670	169	15	45	94	112	9	4	8	456
Gradec	715	574	6	8	2	14	2	-	1	607
Raven										
Raven I	790	497	4	18	3	3	3	2	2	532

Dubovec II	627	447	3	1	9	1	4	1	4	470
Preseka III	786	326	-	9	35	90	6	-	5	471
Vrbovec										
Vrbovec I	799	552	8	32	5	9	15	1	-	622
Vrbovec II	734	519	2	2	3	20	7	-	24	577
Vrbovec III	468	284	-	6	1	5	9	-	2	307
Rakovec I	706	593	3	1	1	1	2	-	-	601
Rakovec II	841	543	39	1	9	6	5	1	3	607
Sv. P. Orehovec										
Orehovec I	411	306	-	1	1	6	-	1	-	315
Orehovec II	423	309	3	8	1	-	5	-	1	327
Miholjec III	780	497	1	6	-	1	5	-	1	511
Kalnik IV	793	626	3	5	1	1	10	3	2	651
Sv. Ivan Žabno										
Žabno I	775	508	19	10	4	18	8	3	-	570
Rovišće II	665	340	114	5	1	5	9	2	18	494
Poljana III	590	359	44	4	6	3	9	1	11	437
Vojakovac										
Vojakovac I	739	296	165	3	7	11	8	2	17	509
Sv. P. Čvrstec II	646	438	54	1	1	6	2	-	-	472
Glogovnica III	732	312	69	4	2	11	4	-	-	402
Đurđić IV	775	371	24	3	1	12	1	-	1	413
Ukupno	14 999	8 892	622	239	252	431	125	21	100	10 685

Tablica 7. Rezultati glasanja 28. studenog 1920. na području grada i kotara Križevci¹²

STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORIMA 18. OŽUJKA 1923. S PODRUČJA KOTARA ĐURĐEVAC

Drugi izbori za Narodnu skupštinu Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu održani su 18. ožujka 1923. godine. Na području đurđevačkog kotara u izborima su sudjelovale sljedeće građanske političke stranke (poredane po broju dobivenih glasova):¹³ 1. Hrvatska republikanska seljačka stranka (HRSS) - nositelj liste Mijo Stuparić, 2. Demokratska stranka SHS (DS) - nositelj liste Većeslav Vilder, 3. Hrvatska pučka stranka (HPS) - nositelj liste dr. Velimir Deželić, 4. Hrvatska stranka prava (HSP) - nositelj Pajo Antolić, 5. Srpska narodna radikalna stranka (SNRS) - nositelj Kosta Bakić.

Općina i biračko mjesto	S t r a n a č k a l i s t a					Glasovanje birača
	HRSS	DS	HPS	HSP	SNRS	
Đurđevac						
Budrovac	699	16	4	3	4	726
Đurđevac I	683	30	6	8	2	729
Đurđevac II	681	33	7	6	-	727
Đurđevac III	504	21	16	7	1	549
Ferdinandovac	593	18	2	-	1	614
Kalinovac	746	10	7	3	1	767
Kloštar Podr.						
Kloštar	765	9	4	-	2	780
Prugovac	671	2	-	2	2	677

Molve						
Molve	579	1	-	1	1	582
Repaš	467	1	-	-	-	469
Pitomača						
Pitomača I	750	16	4	2	3	775
Pitomača II	691	9	2	3	1	706
V. Črešnjevica	620	103	3	3	2	731
Sesvete Podrav.	802	2	1	1	-	806
Virja						
Šemovci	743	6	2	2	-	753
Virje I	723	9	4	2	1	739
Virje II	751	7	8	1	2	769
Virje III	739	7	1	1	1	749
Ukupno¹⁴	12 207	300	71	45	25	12 648

Tablica 8. Rezultati glasanja 18. ožujka 1923. na području kotara Đurđevac¹⁵

STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORIMA 8. VELJAČE 1925. S PODRUČJA KOTARA ĐURĐEVAC

Treći izbori za Narodnu skupštinu Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu održani su 8. veljače 1925. Na području đurđevačkog kotara političke stranke istakle su šest samostalnih lista, od kojih se dvije odnose na Radićev HRSS, novi i stari, a dvije na dotadašnju Demokratsku stranku SHS koja se podijelila na novu Samostalnu demokratsku stranku (SDS) i ostatak stare DS. Stranačke liste poredane su po broju dobivenih glasova:¹⁶ 1. Hrvatska republikanska seljačka stranka (novi HRSS) - nositelj liste Stjepan Urojić, 2. Samostalna demokratska stranka (SDS) - nositelj Većeslav Vilder, 3. Demokratska stranka (DS) - nositelj liste Jovan Banjanin, 4. Hrvatska republikanska seljačka stranka (stari HRSS) - nositelj Josip Čizmeković, 5. Zemljoradnička stranka (ZS) - nositelj liste Jakob Jakupić, 6. Hrvatska stranka prava (HSP) - nositelj Tomo Petrinec.

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	Stranačka lista					Glasovanje birača	
		Novi HRSS	SDS	DS	Stari HRSS	ZS		HSP
Đurđevac								
Budrovac	968	776	13	1	5	1	-	796
Đurđevac I	862	693	23	15	10	1	2	744
Đurđevac II	886	678	35	24	6	4	9	756
Đurđevac III	668	541	16	16	4	-	5	582
Ferdinandovac	702	580	26	24	10	1	1	642
Kalinovac	841	747	8	8	6	1	3	773
Kloštar Podr.								
Kloštar	863	737	24	5	10	5	-	781
Prugovac	807	592	77	3	4	8	1	685
Molve								
Molve	631	589	3	-	2	-	1	595
Repaš	509	461	2	-	1	1	-	465
Pitomača								
Pitomača I	1023	784	8	7	3	2	1	805
Pitomača II	968	772	3	3	2	3	2	785
V. Črešnjevica	1 042	660	118	5	23	3	3	812

Sesvete Podr.	901	863	12	1	-	3	-	879
Virje								
Šemovci	762	734	10	1	4	2	1	752
Virje I	909	726	5	6	4	1	2	744
Virje II	983	755	9	4	5	-	4	777
Virje III	910	755	10	6	4	2	-	777
Ukupno	15 235	12 443	402	129	103	38	35	13 150

Tablica 9. Rezultati glasanja 8. veljače 1925. na području kotara Đurđevac¹⁷

STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORIMA 11. RUJNA 1927. S PODRUČJA KOTARA ĐURĐEVAC

Četvrti izbori za Narodnu skupštinu Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu održani su 11. rujna 1927. godine. Na području đurđevačkog kotara političke stranke istakle su deset samostalnih lista, od kojih se dvije odnose na Radićev HSS koji je iz svog naziva ispustio republikansko obilježje i na još neke nove koalicije i stranke koje se ranije nisu pojavljivale. Stranačke liste poredane su po broju dobivenih glasova:¹⁸ 1. Hrvatska seljačka stranka (novi HSS) - nositelj liste Josip Predavec, 2. Hrvatski blok (HB) - nositelj liste dr. Stjepan Buć, 3. Hrvatska Pučka stranka (HPS) - nositelj liste Bogdan Babić, 4. Samostalna demokratska stranka (SDS) - nositelj liste Većeslav Vilder, 5. Demokratska stranka (DS) - nositelj liste dr. Josip Beganić, 6. Srpska narodna radikalna stranka (SNRS) - nositelj liste Đurđe Jelenić, 7. Hrvatska seljačka stranka (stari HSS) - nositelj liste Mijo Stuparić, 8. Zemljoradnička stranka (ZS) - nositelj liste Franjo Mežnarić, 9. Seljačko - radnička republikanska stranka (SRRS) - Đuro Cvijić, 10. Socijaldemokratska stranka odnosno partija (SDP) - Maksimilijan Fišer.

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	Stranačka lista										Glasovanje birača
		Novi HSS	HB	HPS	SDS	DS	SNRS	Stari HSS	ZS	SRRS	SDP	
Đurđevac												
Budrovac I	517	358	32	1	7	-	2	7	2	2	-	411
Budrovac II	405	197	14	20	18	3	-	2	1	-	-	255
Đurđevac I	738	371	44	25	34	10	4	3	1	4	-	496
Đurđevac II	807	369	52	41	39	16	12	1	2	1	-	533
Đurđevac III	540	261	56	35	24	1	2	2	-	-	2	393
Ferdinandovac I	597	334	67	22	15	27	7	6	1	-	-	479
Ferdinandovac II	404	212	47	9	5	23	1	3	1	-	-	301
Kalinovac	859	690	8	23	6	3	15	2	1	1	1	750
Kloštar P. I	528	286	24	19	10	5	41	2	3	-	2	392
Kloštar P. II	352	192	19	27	5	-	11	1	-	-	1	256
Prugovac	801	519	19	4	21	2	5	3	1	-	-	574
Molve	619	242	71	71	5	28	55	8	7	2	1	490
Repaš	510	21	37	25	8	10	11	2	-	-	1	415
Pitomača I	633	275	46	20	6	11	9	2	-	1	1	371
Pitomača II	636	286	5	17	2	11	6	2	1	1	1	382
Pitomača III	599	273	27	10	8	23	3	-	1	1	-	346
V. Črešnjeвица I	448	172	8	1	36	6	10	3	-	2	2	240
V. Črešnjeвица II	457	176	12	5	25	11	20	3	2	1	1	256
Sesvete Pod. I	484	381	3	-	11	12	1	1	-	-	-	409
Sesvete Pod. II	458	357	-	-	6	9	-	-	-	1	-	373
Virje I	796	269	171	16	14	5	6	2	4	-	1	488

Virje II	796	234	182	30	6	3	8	1	2	-	2	468
Virje III	678	204	159	27	13		3	3	-	-	-	412
Virje IV	431	253	37	2	2	1	4	1	-	-	-	300
Šemovci	787	506	30	5	17	37	8	2	-	1	-	606
Ukupno	14 880	7 738	1 220	455	343	270	244	62	30	18	16	10 396

Tablica 10. Rezultati glasanja 11. rujna 1927. na području kotara Đurđevac¹⁹

STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORMA 8. STUDENOG 1931. S PODRUČJA KOTARA ĐURĐEVAC

Šestog siječnja 1929. završilo je razdoblje ograničenog parlamentarizma koje je trajalo od 11. rujna 1927., ali i prije toga. Kralj je izveo državni udar i zaveo režim apsolutističke vladavine, tj otvorene diktature. Ukinut je Vidovdanski ustav iz 1921., raspuštena Narodna skupština i na čelo vlade postavljen general. Donijet je novi Zakon o zaštiti javne bezbjednosti i poretka koji su došle pod udar sve građanske političke stranke koje su se zalagale za demokratizaciju društva i republikanski oblik vladavine. Ustrojen je Državni sud za zaštitu države, a novim Zakonom o štampi ukinuta je sloboda riječi, zbora i dogovora. Zakonom o novom nazivu i administrativno - teritorijalnom ustroju od listopada 1929. država je dobila naziv Kraljevina Jugoslavija i bila podijeljena na devet banovina. U Zagrebu je bilo sjedište Banovine Savske.

Međutim, dvije godine kasnije shvatilo se da diktatura, ne samo što nije rješila političku krizu nego se produčila i u gospodarsku (uz snažan utjecaj svjetske ekonomske krize), a istovremeno je oslabio i međunarodni položaj države, izgubljeno povjerenje zapadnih vlada i otkazana podrška stranog kapitala. Zbog toga je na unutarnjem planu ojačala buržoarska opozicija koja je izlaz vidjela u povratku na parlamentarizam. Kralj je bio prisiljen prijeći s otvorene na prikrivenu diktaturu. 3. rujna 1931. donio je oktroirani Ustav kojim se apsolutizam preobličio u centralizam i unitarizam. Uvedena je jedna politička stranka ili točnije kraljeva centralistička tvorevina koja je trebala ujediniti prijašnje radikalne, seljačke i demokratske stranke, a zvala se Jugoslavenska radikalnoseljačka demokracija (JRSD). Ona je, bez konkurencije, na petim izborima koji su raspisani za 8. studeni 1931. istaknula svoju listu za koju se unaprijed znalo da će proći, što znači da se radilo o čistoj formalnosti. Nositelj liste za đurđevački kotar bio je Viktor Pogačnik. Priznati su samo oni glasovi koji su nađeni u njegovoj kutiji. Ostali su bili nebitni, isto kao što je bio nebitan broj upisanih birača u biračkim popisima. Zbog toga su birači ocijenili da je nebitno i samo glasanje pa ih je na birališta došlo manje od polovice.

Općina i biračko mjesto	Jednstranačka lista JRSD nositelj Viktor Pogačnik	Glasovalo birača
Đurđevac		
Budrovac	718	718
Đurđevac I	109	109
Đurđevac II	675	675
Đurđevac III	66	66
Ferninandovac		
Ferninandovac I	150	150
Ferninandovac II	175	175
Kalinovac		
Kalinovac I	411	411
Kalinovac II	27	27
Kloštar Podravski		
Kloštar I	99	99
Kloštar II	36	36
Prugovac	618	618

Molve		
Molve	796	796
Repaš	132	32
Pitomača		
Pitomača I	57	57
Pitomača II	50	50
Pitomača II	60	60
Vel. Črešnjevica I	116	116
Vel. Črešnjevica II	145	145
Sesvete Podravske		
P. Sesvete I	461	461
P. Sesvete II	426	426
Šemovci		
Šemovci	678	678
Virje		
Virje I	94	94
Virje II	79	79
Virje III	80	80
Virje IV	32	32
Ukupno	6069	6069

Tablica 11. Rezultati glasovanja 8. studenog 1931. na području kotara Đurđevac²⁹

STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORIMA 5. SVIBNJA 1935. S PODRUČJA KOTARA ĐURĐEVAC

Šesti izbori za Narodnu skupštinu Kraljevine Jugoslavije u Beogradu održani su 5. svibnja 1935. godine. Na području đurđevačkog kotara liste su istaknule one političke stranke i koalicije kojima je poslije 1931. dopušteno obnavljanje djelovanja. Među njima su režimska unitaristička Jugoslavenska nacionalna stranka (JNS) Bogoljuba Jevtića koja je izrasla iz prijašnjeg JRSD-a, a pridružili su joj se Borbaši Svetislava Hodere, zatim Jugoslavenski narodni pokret (JNP- četnici) Dimitrija V. Ljotića i stara Radikalna stranka Božidara Ž. Maksimovića. Sve te tri stranke bile su u službi vladajućeg centralizma, unitarizma i velikosrpskog hegemonizma. Na suprotnoj strani bila je Udružena opozicija (UO) dr. Vlatka Mačeka koju su činile Hrvatska seljačka stranka bivšeg vođe Stjepana Radića i Samostalna demokratska stranka bivšeg vođe Svetozara Pribičevića. One su izašle sa zajedničkom listom u okviru Seljačkodemokratske koalicije (SDK). Stranačke liste poredane su po broju dobivenih glasova. Na području đurđevačkog kotara imale su svoje nositelje koji su ujedno bili kotarski kandidati: 1. Seljačkodemokratska koalicija (SDK) - nositelj i kotarski kandidat Franjo Novaković, 2. Jugoslavenska nacionalna stranka i Borbaša (JNS - B) - nositelji i kotarski kandidati Josip Sivoš i Martin Živko, 3. Jugoslavenski narodni pokret (JNP - četnici) - nositelj i kotarski kandidat Mihalj Kuhar, 4. Radikalna stranka (RS) - nositelj i kotarski kandidat Vaso Milenković. Rezultati: Izabran je kandidat s liste Seljačkodemokratske koalicije Franjo Novaković, seljak iz Molvi s 12 556 glasova. Njegov zamjenik je Tomo Prepelec, seljak iz Pitomače.

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	Kotarski nositelji stranačkih lista					Glas. birača
		F. Novaković	Josip Sivoš	Martin Živko	Mihalj Kuhar	Vaso Milenković	
Đurđevac							
Budrovac	610	453	24	30	-	-	507
Čepelovac	442	324	15	19	-	-	358

Đurđevac I	839	550	39	45	-	-	634
Đurđevac II	884	575	45	57	-	-	677
Đurđevac III	593	431	26	27	-	-	484
Ferdinandovac							
Ferdinandovac I	621	531	34	-	-	-	565
Ferdinandovac II	418	350	19	-	-	-	369
Kalinovac							
Kalinovac I	440	379	9	8	-	-	396
Kalinovac II	478	422	9	9	-	-	440
Kloštar Podr.							
Kloštar I	511	451	22	2	-	-	475
Kloštar II	417	371	23	3	-	-	397
Prugovac	855	735	18	4	-	-	757
Molve							
Molve	873	744	33	1	-	-	778
Repaš	320	267	-	12	-	-	279
Pitomača							
Pitomača I	592	484	17	8	-	-	509
Pitomača II	626	503	18	1	-	-	522
Pitomača III	650	546	15	6	-	-	567
V. Črešnjevi. I	461	290	23	63	-	-	376
V. Črešnjevi II	468	291	22	57	-	-	370
Sesvete Podr.							
Podr. Sesvete I	513	459	13	1	-	-	473
Podr. Sesvete II	482	422	12	-	-	-	434
Šemovci							
Šemovci	782	688	8	22	-	-	718
Virje							
Virje I	781	591	36	1	-	-	628
Virje II	772	558	35	1	-	-	594
Virje III	454	334	15	6	-	-	355
Drenovica I	547	384	7	6	-	-	397
Drenovica II	578	423	16	3	-	-	442
Ukupno	16 007	12 556	553	392	-	-	13 501

Tablica 12. Rezultati glasanja 5. svibnja 1935, na području kotara Đurđevac²¹

STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORIMA 11. PROSINCA 1938. S PODRUČJA KOTARA ĐURĐEVAC

Sedmi i posljednji izbori za Narodnu skupštinu Kraljevine Jugoslavije održani su 11. prosinca 1938. godine. Na području đurđevačkog kotara građanske političke stranke ili koalicije istaknule su tri kandidatske liste. To su:²² 1. Seljačka demokratska koalicija (SDK) dr. Vlatka Mačeka koju su činile Hrvatska seljačka stranka i Samostalna demokratska stranka. Nositelj i kandidat kotarske liste bio je Tomo Vojković, seljak iz ilovskog Klokočevca, općina Hercegovac, kotar Garešnica, a zamjenik Petar Maderić, seljak iz Virja; 2. Jugoslavenska radikalna zajednica (JRZ) dr. Milana Stojadinovića. JRZ je nastao u kolovozu 1935., kad se većinsko krilo prijašnjeg JNS - a udružilo s muslimanskom i slovenskom strankom u novu centralističko - unitarističku zajednicu s nešto tolerantnijim odnosom prema ostalim nacionalnim strankama. Zbog toga mu se pridružilo podosta disidenata iz tih stranaka. Nositelj i kandidat kotarske liste bio je Franjo Novaković, seljak iz Molvi, a zamjenik Valent Živko,

nadžubar kanala iz Kalinovca; 3. Jugoslavenski narodni pokret (JNP - četnici) Dimitrija V. Ljotića. Nositelj i kandidat kotarske liste bio je Pavao Arbutina, a zamjenik Pavao Zdjelarac, obojica seljaci iz Brdana, kotar Petrinja. Domaćih interesenata za ovu listu nije bilo. Rezultati izborabili su da je izabran kandidat s liste Seljačkodemokratske koalicije (SDK) Tomo Vojković iz Ilovskog Klokočevca, a njegov zamjenik je Petar Maderić iz Virja.

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	Kotarski nositelji stranačkih lista			Glas. birača
		Tomo Vojković	Franjo Novaković	Pavao Arbutina	
Đurđevac					
Budrovac	549				
Čepelovac	400				
Đurđevac I	780				
Đurđevac II	820				
Đurđevac III	601				
Ferdinandovac					
Ferdinandovac I	666				
Ferdinadovac II	448				
Kalinovac					
Kalinovac I	442				
Kalinovac II	485				
Kloštar Podr.					
Kloštar I	553				
Kloštar II	445				
Prugovac	929				
Molve					
Molve	886				
Repaš	331				
Pitomača					
Pitomača I	707				
Pitomača II	706				
Pitomača III	779				
V. Črešnjev. I	514				
V. Črešnjev. II	489				
Sesvete Podr.					
P. Sesvete I	550				
P. Sesvete II	513				
Šemovci					
Šemovci	789				
Virje					
Virje I	748				
Virje II	728				
Virje III	455				
Drenovica I	530				
Drenovica II	543				
Ukupno	16 386	14009	219	1	14229

Tablica 13. Rezultati glasovanja 11. prosinca 1938. na području kotara Đurđevac²³

**STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORIMA 11. RUJNA 1927.
S PODRUČJA KOTARA KOPRIVNICE**

Četvrti izbori za Narodnu skupštinu Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu održani su 11. rujna 1927. godine. Na području koprivničkog kotara građanske političke stranke istakle su deset samostalnih lista, od kojih se dvije odnose na Radićev HSS koji je iz svog naziva ispustio republikansko obilježje i na još neke koalicije i stranke koje se ranije nisu pojavljivale. Stranačke liste poredane su po broju dobivenih glasova:²⁴ 1. Hrvatska seljačka stranka (novi HSS) - nositelj Josip Predavec, 2. Hrvatski blok (HB) - nositelj liste dr. Stjepan Buć, 3. Samostalna demokratska stranka (SDS) - nositelj Većeslav Vilder, 4. Srpska narodna radikalna stranka (SNRS) - nositelj Đurđe Jelenić, 5. Demokratska stranka (DS) - nositelj liste dr. Josip Beganić, 6. Hrvatska pučka stranka (HPS) - nositelj liste Bogdan Babić, 7. Seljačko - radnička republikanska stranka (SRRS) - Đuro Cvijić, 8. Hrvatska seljačka stranka (stari HSS) - nositelj Mijo Stuparić, 9. Socijaldemokratska stranka odnosno partija (SDP) - nositelj liste Maksimilijan Fišer, 10. Zemljoradnička stranka (ZS) - nositelj liste Franjo Mežnarić.

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	Stranačka lista										Glasovanje birača
		Novi HSS	HB	SDS	SNRS	DS	HPS	SRRS	Stari HSS	SDP	SZ	
Koprivnica												
Koprivnica I	954	152	281	106	14	24	19	9	1	1	4	611
Koprivnica II	909	141	295	96	13	21	22	4	2	3	1	598
Bregi	374	107	62	10	1	6	14	-	1	1	2	204
Drnje												
Drnje	821	519	59	5	3	11	3	1	2	-	1	604
Sigetec	664	322	32	2	3	11	7	2	3	-	1	383
Gola												
Gola	496	198	116	13	13	9	21	-	2	1	2	375
Gotalovo	654	351	59	4	8	-	8	1	1	-	1	433
Ždala	439	133	25	2	90	50	15	5	7	1	4	332
Hlebine	739	259	177	13	2	9	31	2	1	3	1	498
Peteranec	772	209	206	3	6	10	-	-	2	4	1	441
Pod. Novigrad												
Novigrad I	727	240	46	47	40	3	8	3	4	1	1	393
Novigrad II	645	189	40	43	22	5	13	21	5	2	2	342
Novigrad III	533	153	24	36	29	-	16	5	5	1		269
Sokolovac												
Sokolovac	697	85	2	210	65	31	1	5	1	11	-	411
Rijeka	892	441	30	26	45	2	-	-	1	-	-	545
Srijem	774	392	19	54	16	12	2	26	2	3	1	527
Vel. Poganac	489	3	1	151	80	24	-	1	-	-	-	260
Ukupno	11 579	3 894	1 474	821	450	228	180	85	40	32	22	7226

Tablica 14. Rezultati glasanja 11. rujna 1927. na području kotara Koprivnice²⁵

**STATISTIČKI PODACI O PARLAMENTARNIM IZBORIMA 5. SVIBNJA 1935.
S PODRUČJA KOTARA KOPRIVNICE**

Šesti izbori za Narodnu skupštinu Kraljevine Jugoslavije u Beogradu održani su 5. svibnja 1935. godine. Na području koprivničkog kotara kandidatske liste istaknule su one građanske političke stranke i koalicije kojima je poslje 1931. dopušteno obnavljanje djelovanja. Među njima su režimska unitaristička Jugoslavenska

nacionalna stranka (JNS) Bogoljuba D. Jevtića, koja je izrasla iz prijašnjeg JRSD-a, a pridružili su joj se Borbaši Svetislava Hodere, zatim Jugoslavenski narodni pokret (JNP-četnici) Dimitrija V. Ljotića i stara Radikalna stranka Božidara Ž. Maksimovića. Sve te stranke bile su u službi vladajućeg centralizma, unitarizma i velikosrpskog hegemonizma. Na suprotnoj strani bila je Udružena opozicija (UO) dr. Vlatka Mačeka koju su činile Hrvatska seljačka stranka bivšeg vođe Stjepana Radića i Samostalna demokratska stranka bivšeg vođe Svetozara Pribičevića. One su izašle sa zajedničkom listom u okviru Seljačkodemokratske koalicije (SDK). Stranačke, odnosno koalicijske liste poredane su po broju dobivenih glasova, a nositelji su bili kotarski kandidati: 1. Seljačkodemokratska koalicija (SDK) - nositelj Mihovil Pavlek Miškina, 2. Jugoslavenska nacionalna stranka i Borbaši (JNS - B) - nositelji liste dr. Veljko Ilić i dr. Vlado Malančec, 3. Jugoslavenski narodni pokret (JNP četnici) - nositelj Blaž Puhalo, 4. Radikalna stranka (RS) - nositelj liste Vaso Milenković. Rezultati: Mandat je dobio dr. Veljko Ilić, odvjetnik i javni bilježnik iz Koprivnice koji je osvojio 20, 49 % glasova. Njegov zamjenik bio je Martin Ljubić, seljak iz Podravnog Novigrada. Nije naznačeno zbog čega je uskraćen mandat Mihovilu Pavleku Miškini, književniku iz Đelekoveca koji je osvojio 79, 38 % glasova, ali je poznato da mu je kasnije priznat mandat u Hrvatskom saboru.

Općina i biračko mjesto	Upisano birača	Kotarski nositelji stranačkih lista					Glasov. birača
		M. P. Miškina	Dr. V. Ilić	Dr. Vlad. Malančec	Blaž Puhalo	Vaso Milenkov	
Koprivnica							
Koprivnica I	930	356	211	2	-	-	569
Koprivnica II	792	380	208	6	-	-	594
Koprivnica III	755	307	171	1	1	-	480
Bregi	427	273	21	2	-	-	296
Ivanec	555	478	10	-	-	-	488
Kunovec	505	463	2	-	-	-	465
Jagnjedovac	549	469	9	-	-	-	478
Drnje							
Drnje	828	654	54	-	-	-	708
Sigetec	751	564	12	-	-	-	576
Gola							
Gola	510	402	26	-	-	-	428
Gotalovo	738	549	21	-	-	-	570
Ždala	470	373	37	-	-	-	410
Hlebine	802	654	32	1	-	-	687
Peteranec	790	636	18	1	-	-	655
Podr. Novigrad							
Novigrad I	799	406	189	-	-	-	595
Novigrad II	701	380	146	-	-	-	526
Novigrad III	546	322	117	1	-	-	440
Sokolovac							
Sokolovac	884	115	469	-	-	-	584
Rijeka	360	203	92	-	-	-	295
Srijem	839	562	113	2	-	-	677
Vel. Poganac	525	1	506	-	-	-	507
Đelekovec							
Đelekovec	674	597	10	-	-	-	607
Imbriovec	634	562	11	-	-	-	573
Legrad	851	427	130	-	-	-	557
Ukupno	16 215	10 133	2 615	16	1	-	12 765

Tablica 15. Rezultati glasovanja 5. svibnja 1935. na području kotara Koprivnice²⁶

Bilješke:

1. "Narodne novine" br. 265 od 24. 11. 1919.
2. "Zbornik zakona i naredbi za Hrvatsku i Slavoniju" za 1920.
3. Državni arhiv Zagreb, PRZV 6-14 10096/1919-3536/1920
4. Izvedeno iz skupnih tabelarnih podataka za Hrvatsku i Slavoniju, Državni arhiv Zagreb PRZV 6-14 10096/1919 - 1725/1920. Razlozi zbog kojih je tablica bez rezultata, leže u tome što su izabrani odbornici na listi HRSS-a po nagovoru vodstva iz Bjelovara, odbili položiti prisegu na vjernost i odanost "Njegovom veličanstvu kralju Petru I." pa im pravne vlasti nisu smjele potvrditi pravovaljanost mandata čime su se izbori faktično, smatrali nepriznatim.
5. Izvedeno iz skupnih podataka kao u bilj. 4. Međutim, u bjelovarskom tjedniku "Nezavisnost" od 3. travnja 1920. objavljeni su podaci koji se unekoliko razlikuju od službenih. Navedeno je da su u gradu Koprivnici stranke dobile: HRSS 16, HZ 2, SRPJ (k) 2, činovnici 1 i cionisti 1 mandat.
6. Podaci koje je objavio list "Riječ SHS" od 16. travnja 1920. za Vrbovec razlikuju se od službenih. Navedeno je da je HRSS dobio 19, vanstranačka lista 4 i SPRJ (k) 1 mandat.
7. Državni arhiv Zagreb, PRZV 6-14 10096/1919 - 1725/1920. i list "Domovina" od 18. travnja 1920.
8. Izvedeno iz skupnih podataka kao u bilj. 4.
9. Redosljed stranaka izveden je iz "Iskaza o broju predanih glasova kandidatskim listama" na području Bjelovarsko - križevačke županije, Državni arhiv Zagreb, PRZV 6-14 10096/1919 - 3536/1920.
10. Isto i Statistički pregled izbora narodnih poslanika za Ustavotvornu skupštinu kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 28. 11. 1920., Beograd, 1921.
11. Isto
12. Isto
13. Statistika izbora narodnih poslanika Kraljevine SHS 18. 03. 1923., str. 86 - 87., Beograd, 1924.
14. Ukupan broj glasalih upućuje na zaključak da se broj osoba s pravom glasa nije bitno povećao u odnosu na biračke popise od prije tri godine.
15. Izvedeno iz statističkih listova za birališta na području đurđevačkog kotara, Narodna i sveučilišna knjižnica (NSK) II - 5318., Zagreb, 1923.
16. Statistika izbora narodnih poslanika Kraljevine SHS 8. 02. 1925., str. 81, Beograd, 1926.
17. Izvedeno iz statističkih listova za birališta na području đurđevačkog kotara, NSK, II - 6304, Zagreb, 1925.
18. Statistika izbora narodnih poslanika Kraljevine SHS 11. 09. 1927., str. 114 - 115, Beograd, 1928.
19. Izvedeno iz statističkog iskaza za birališta na području đurđevačkog kotara, Državni arhiv Zagreb, AH VIII A 7.
20. Izvedeno iz statistike izbora narodnih poslanika za prvu jugoslavensku Narodnu skupštinu 8. 11. 1931., str. 71, Beograd, 1935., (NSK, Zagreb, II - 10567).
21. Izvedeno iz Statistike izbora narodnih poslanika Kraljevine Jugoslavije 5. 05. 1935., str. 45, Beograd.
22. Prema izvještaju kotarskog načelnika u Đurđevcu upućenog Odjeljku za državnu zaštitu Savske banovine u Zagrebu 16. studenog 1938., Državni arhiv Zagreb, SB Pov. II DZ, 35/1938, kut. 1813.
23. Izvedeno iz Iskaza o broju pisanih birača po izbornima mjestima i sumarnog izvještaja o broju glasova za cijeli kotar (bez pojedinačnih rezultata po biralištima), Državni arhiv Zagreb, SB Pov. II DZ, 46/1938, kut. 1814.
24. Statistika izbora narodnih poslanika Kraljevine SHS 11. 09. 1927., str. 114 - 115., Beograd, 1928.
25. Izvedeno iz statističkog iskaza za birališta na području koprivničkog kotara, Državni arhiv Zagreb, AH VIII A 7.
26. Izvedeno iz Statistike izbora narodnih poslanika Kraljevine Jugoslavije 5. 5. 1935., str. 46., Beograd.